

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Педагогічний факультет
Кафедра педагогіки

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Декан педагогічного факультету
проф. Олександр
« _____ » _____ 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
вибіркової навчальної дисципліни
МЕНЕДЖМЕНТ В ОСВІТІ
освітнього рівня магістр
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка
спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки
освітньо-професійної програми «Педагогічне дорадництво»

Шифр за навчальним планом ВВ2.02

Київ 2023

Робоча програма розроблена на підставі навчальної програми «Менеджмент в освіті», затвердженої на засіданні Вченої ради педагогічного факультету НПУ імені М.П. Драгоманова «30» «листопада» 2022 р., протокол № 5.

Розробник:

Саюк В. І. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки педагогічного факультету Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки
«25» серпня 2023 року, протокол № 1.

Завідувач кафедри

_____
(підпис)

проф. С. А. Кушнірук
(прізвище та ініціали)

I. Опис дисципліни

Шифр дисципліни ВВ2.1.1.

Загальні характеристики дисципліни	Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Галузь знань (шифр, назва) 01 Освіта / Педагогіка	Кількість кредитів - 3		Методи навчання: лекції, пояснення, розповіді, бесіди, спостереження, ілюстрування, вправи, демонстрування, навчальні дискусії
Спеціальність (код, назва) 011 Освітні, педагогічні науки	Загальна кількість годин - 90		
	<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>	
	Лекції:		
	6	4	
Освітній рівень магістр	Семінарські заняття:		Форми поточного контролю: виконання практичних і тестових завдань, виступ на семінарських заняттях, презентації, опитування, виконання самостійних завдань
	2	2	
Обов'язкова / вибіркова вибіркова	Практичні заняття:		
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом другий	6	6	
	Лабораторні заняття:		
	–	–	
Семестр третій	Індивідуальна робота:		Форми підсумкового контролю: залік
	–	–	
	Самостійна робота:		
	76	78	
Тижневе навантаження (год.) - аудиторне: 2 - самостійна робота: 5	Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:		
Мова навчання - українська	1:5	1:6,5	

Предмет вивчення навчальної дисципліни – наукові основи менеджменту освіти й управління освітньою організацією.

Міждисциплінарні зв'язки – викладання дисципліни «Менеджмент в освіті» узгоджено з вивченням таких дисциплін: філософія освіти, освітня політика та лідерство, основи педагогічного консультування, педагогічні проекти й експертиза освітніх ініціатив, організація роботи центру професійного розвитку педагогічних працівників (методичного кабінету).

Мета і завдання навчальної дисципліни – формування управлінської культури менеджера освіти. Студент повинен усвідомити суть і специфічні риси менеджменту освіти, закономірності, принципи, функції і методи, моделі управлінської діяльності у галузі освіти, вимоги до особистості менеджера освіти; оволодіти технологіями і методами прийняття управлінських рішень, стратегічного й операційного менеджменту, управління персоналом, організації управлінської діяльності менеджера освіти.

II. Основні результати навчання та компетентності, які вони формують

Результати навчання	Компетентності
<p>ПРН 3. Застосовувати навички розроблення та управління проектами.</p> <p>ПРН 4. Планувати методичну роботу та дорадчу діяльність.</p> <p>ПРН 5. Організувати та здійснювати комунікації з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті.</p> <p>ПРН 7. Аргументувати власну точку зору в дискусії на основі етичних міркувань, соціально відповідально.</p> <p>ПРН 8. Демонструвати здатність до адаптації та дії в новій ситуації, пов'язаній з роботою за фахом, вміння генерувати нові ідеї в галузі освіти.</p> <p>ПРН 9. Демонструвати вміння взаємодіяти з людьми та впливати на їх поведінку.</p> <p>ПРН 10. Виявляти здатність до саморозвитку, навчання впродовж всього життя та ефективного самоменеджменту.</p> <p>ПРН18. Виявляти здатність визначати місію і цілі розвитку освітньої (консультаційної) організації.</p>	<p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.</p> <p>ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 4. Навички використання інформаційно-комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 5. Навички роботи з інформацією.</p> <p>ЗК 6. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК 7. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК 9. Здатність спілкуватися з представниками різних професійних груп різного рівня (з експертами інших галузей знань або видів економічної діяльності).</p> <p>ЗК 10. Навички міжособистої взаємодії.</p> <p>ФК 3. Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного самоменеджменту.</p> <p>ФК 4. Навички інноваційної діяльності.</p> <p>ФК 5. Вміння створювати та організувати ефективні комунікації в професійній діяльності.</p> <p>ФК 6. Навички експертної діяльності.</p> <p>ФК 7. Здатність розробляти проекти та управляти ними.</p> <p>ФК 16. Навички комунікативної культури.</p>

III. Тематичний план дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредити ЄКТС або 90 годин.

№ з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)					Кількість годин (заочна форма навчання)				
		Аудиторні	Лекції	Практичні	Семінарські	СРС	Аудиторні	Лекції	Практичні	Семінарські	СРС
1.	Модуль 1. Наукові основи менеджменту освіти	8	4	2	2	50	6	2	2	2	52
1.1	Тема 1. Методологічні основи менеджменту освіти	4	2		2	25	3	1		2	26
1.2	Тема 2. Освітня організація як об'єкт управління, її місія та цілі	4	2	2		25	3	1	2		26
	Модуль 2. Менеджер освіти й управління освітньою організацією	6	2	4		26	6	2	4		26
2.1.	Тема 1. Сучасний менеджер освіти й управління персоналом організації. Стратегічний менеджмент та маркетингові комунікації в управлінні освітньою організацією.	6	2	4		26	6	2	4		26
Разом:		14	6	6	2	76	12	4	6	2	78

IV. Зміст дисципліни

№ з/п	Назви модулів, тем та їх зміст	Кількість годин	
		усього	в т.ч. лекцій
1.	<u>Модуль 1</u> Наукові основи менеджменту освіти	8	4
1.1	<p>Тема 1. Методологічні основи менеджменту освіти</p> <p><i>Зміст теми.</i> Поняття та зміст менеджменту в освіті. Цілі і завдання менеджменту освіти. Суть понять «менеджмент», «управління», «керівництво». Види менеджменту. Менеджери та підприємці. Менеджери вищого, середнього і нижчого рівнів.</p> <p>Становлення і розвиток менеджменту освіти як науки і діяльності. Історіографія менеджменту. Наукові школи та концепції менеджменту: школа наукового управління, класична школа (адміністративно-бюрократичного підходу), неокласична школа (людських стосунків), школа поведінкових наук, емпірична школа. Особливості розвитку та проблеми менеджменту освіти на етапі становлення ринкової економіки в Україні.</p> <p>Поняття про закони менеджменту, їх сутнісні ознаки. Характеристика законів менеджменту: закони організації, які виявляються в структурах; закони організації, які виявляються в процесах; економічні закони; соціальні закони.</p> <p>Суть і специфіка закономірностей в менеджменті освіти. Загальні та специфічні закономірності сучасного управління, їх характерні ознаки.</p> <p>Поняття принципів менеджменту в освіті. Загальні принципи менеджменту та їх характеристика. Суть, природа та роль принципів менеджменту в досягненні мети. Принципи раціонального управління за Ф.Тейлором, їх характеристика. Принципи продуктивності праці за Г.Емерсоном. Принципи адміністративного управління за А.Файолем.</p> <p>Суть і специфіка функцій менеджменту. Характеристика основних функцій менеджменту: планування, організація, мотивація, регулювання, контроль.</p> <p>Методи менеджменту та їх класифікація. Економічні методи менеджменту. Адміністративні методи менеджменту. Соціально-психологічні методи менеджменту.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Коберник О.М, Гагарін М.І. (2017). Менеджмент в освіті. Умань : ВПЦ «Візаві». 2. Крижко В. (2003). Теорія та практика менеджменту в освіті. Запоріжжя : Просвіта. 3. Луначек В. Е. (2015). Педагогічний менеджмент. Харків : Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр». 4. Мармаза О. І. (2017). Менеджмент освітньої організації. Харків : ТОВ «Щедра садиба». 5. Семез А. А. (2011). Менеджмент в освіті. Кіровоград. 6. Туленков М. В. (2007). Сучасні теорії менеджменту. Київ : Каравела. 7. Тягур Р. С. (2007). Основи менеджменту в освіті. Івано-Франківськ : Вид-во Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника. 8. Федулова Л. І. (2007). Сучасні концепції менеджменту. Київ: ЦУЛ. 	4	2

	9. Шатун В. Т. (2006). Основи менеджменту. Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. Петра Могили.		
1.2.	<p>Тема 2. Освітня організація як об'єкт управління, її місія та цілі</p> <p><i>Зміст теми.</i> Поняття організації. Структура організації. Характеристика основних етапів життєвого циклу організації. Особливості менеджменту на кожному етапі життєвого циклу освітньої організації.</p> <p>Організація та її середовище. Внутрішнє середовище організації. Внутрішні змінні: цілі, структура, завдання, технологія, люди (працівники). Взаємозв'язок і взаємозумовленість внутрішніх змінних організації. Зовнішнє середовище організації та його значення. Основні характеристики зовнішнього середовища. Взаємозв'язок факторів зовнішнього середовища. Мінливість та невизначеність зовнішнього середовища.</p> <p>Види організацій. Формальні, неформальні, прості та складні організації. Особливості освітніх організацій. Місія освітньої організації. Об'єкти і суб'єкти управління освітньої організації. Результати діяльності освітніх організацій. Моделювання управління освітніми організаціями.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виноградський М. Д., Виноградська А. М., Шканова О. М. (2004). <i>Менеджмент в організації</i>. Київ : Кондор. 2. Коберник О.М., Гагарін М.І. (2017). <i>Менеджмент в освіті</i>. Умань : ВПЦ «Візаві». 3. Луначек В. Е. (2015). <i>Педагогічний менеджмент</i>. Харків : Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр». 4. Мармаза О. І. (2017). <i>Менеджмент освітньої організації</i>. Харків : ТОВ «Щедра садиба». 5. Писаревський І. М., Нохріна Л. А., Познякова О. В. (2008). <i>Менеджмент організації</i>. Харків : ХНАМГ. 6. Хриков Є. М. (2006). <i>Управління навчальним закладом</i>. Київ : Знання. 	4	2
2	<u>Модуль 2</u>		
	Менеджер освіти й управління освітньою організацією	6	2
2.1	<p>Тема 1. Сучасний менеджер освіти й управління персоналом організації. Стратегічний менеджмент та маркетингові комунікації в управлінні освітньою організацією.</p> <p><i>Зміст теми.</i> Специфіка діяльності менеджера освіти. Система знань менеджера. Поняття та загальна характеристика керівництва. Стилi керівництва. Лідерство в освіті. Орієнтири сучасного ефективного менеджера освіти.</p> <p>Колектив організації. Зміст процесу управління персоналом. Методи управління персоналом. Формування колективу. Особливості відбору персоналу освітньої організації. Мотивація та стимулювання колективу освітньої організації. Культура управління персоналом.</p> <p>Організація діяльності менеджера освіти. Техніка розподілу функцій. Організація роботи апарату управління. Організація робочого місця. Інформаційне забезпечення управлінської діяльності. Організація і проведення службових нарад. Ділове спілкування і техніка контактів керівника з підлеглими. Самоменеджмент. Цілі і переваги самоменеджменту. Функції самоменеджменту.</p> <p>Управлінські рішення у діяльності менеджера освіти. Класифікація рішень у менеджменті. Підходи до прийняття рішень.</p>	6	2

<p>Різновиди технологій прийняття рішень. Етапи прийняття управлінського рішення. Умови прийняття управлінських рішень. Фактори, що впливають на процес прийняття управлінських рішень.</p> <p>Моделі прийняття управлінських рішень. Рішення в умовах невизначеності. Діловий ризик. Колективне ухвалення рішень. Якість управлінських рішень.</p> <p>Стратегічний менеджмент як нова управлінська філософія. Предмет, об'єкт, мета та завдання стратегічного менеджменту в освіті. Стратегічні підходи до управління освітою (відкритість, ситуаційний підхід до управління; децентралізація управління; як соціалізація управління; організаційна культура). Специфічні принципи сучасного стратегічного управління в освіті: соціальної відповідальності за виконання місії перед суспільством; інноваційності, екогармонійності, економічності, емерджентності. Еволюція пріоритетів у розвитку менеджменту освіти: стратегічне планування, стратегічне управління, стратегічний менеджмент. Аналіз та вибір стратегічних ініціатив. Стратегічне управління організацією.</p> <p>Суть і зміст операційного менеджменту. Цілі та основні завдання.</p> <p>Маркетинг в освіті. Маркетингові дослідження ринку освітніх послуг. Маркетингові комунікації в закладі освіти. Паблік рілейшнз. Імідж закладу освіти.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кіндрацька Г. І. (2010). <i>Стратегічний менеджмент</i>. Київ : Знання, 2010. 2. Капінос Г. І. (2013). <i>Операційний менеджмент</i>. Київ : «Центр учбової літератури». 3. Коберник О.М, Гагарін М.І. (2017). <i>Менеджмент в освіті</i>. Умань : ВПЦ «Візаві». 4. Левченко Л. С. (2011). <i>Стратегічний менеджмент навчального закладу</i>. Суми : Видавництво СумДПУ ім. А.С.Макаренка. 5. Мармаза О. І. (2017). <i>Менеджмент освітньої організації</i>. Харків : ТОВ «Щедра садиба». 6. Михайловська О. В. (2008). <i>Операційний менеджмент</i>. Київ : Кондор. 7. Семез А. А. (2011). <i>Менеджмент в освіті</i>. Кіровоград. 8. Хриков Є. М. (2006). <i>Управління навчальним закладом</i>. Київ : Знання. 		
--	--	--

4.2. Плани семінарських і практичних занять

4.2.1. Плани семінарських занять

Модуль 1. Наукові основи менеджменту освіти

Тема 1. Менеджмент освіти як сучасний напрям розвитку науки

Зміст завдань до семінарських занять

1. Охарактеризуйте головні етапи становлення та розвитку менеджменту освіти.
2. Розкрийте значення наукових шкіл менеджменту.
3. Поясніть сутність понять «менеджмент», «управління», «керівництво». Назвіть спільні та відмінні риси.

4. Висвітліть значення цілей і завдань менеджменту освіти. Назвіть критерії оцінки ефективності цілей.

Рекомендовані інформаційні джерела

1. Коберник О.М, Гагарін М.І. (2017). Менеджмент в освіті. Умань : ВПЦ «Візаві».
2. Крижко В. (2003). Теорія та практика менеджменту в освіті. Запоріжжя : Просвіта.
3. Лунячек В. Е. (2015). Педагогічний менеджмент. Харків : Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр».
4. Мармаза О. І. (2017). Менеджмент освітньої організації. Харків : ТОВ «Щедра садиба».
5. Семез А. А. (2011). Менеджмент в освіті. Кіровоград.
6. Туленков М. В. (2007). Сучасні теорії менеджменту. Київ : Каравела.
7. Тягур Р. С. (2007). Основи менеджменту в освіті. Івано-Франківськ : Вид-во Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника.
8. Федулова Л. І. (2007). Сучасні концепції менеджменту. Київ: ЦУЛ.
9. Шатун В. Т. (2006). Основи менеджменту. Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. Петра Могили.Могили.

4.2.2. Плани практичних занять

Модуль 1. Наукові основи менеджменту освіти

Тема 1. Планування у менеджменті освіти

Зміст завдань до практичних занять

1. Актуалізація знань студентів про сутність понять: «функції менеджменту» і «планування у менеджменті».
2. Тренінг із розвитку навичок студентів розроблення плану освітньої організації.
3. Обговорення зі студентами результатів роботи.

Рекомендовані інформаційні джерела

1. Виноградський М. Д., Виноградська А. М., Шканова О. М. (2004). *Менеджмент в організації*. Київ : Кондор.
2. Коберник О.М, Гагарін М.І. (2017). *Менеджмент в освіті*. Умань : ВПЦ «Візаві».
3. Лунячек В. Е. (2015). *Педагогічний менеджмент*. Харків : Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр».
4. Мармаза О. І. (2017). *Менеджмент освітньої організації*. Харків : ТОВ «Щедра садиба».
5. Писаревський І. М., Нохріна Л. А., Познякова О. В. (2008). *Менеджмент організації*. Харків : ХНАМГ.
6. Хриков Є. М. (2006). *Управління навчальним закладом*. Київ : Знання.

Модуль 2. Менеджер освіти й управління освітньою організацією

Тема 1. Тайм-менеджмент у професійній діяльності менеджера освіти

Зміст завдань до практичних занять

1. Актуалізація знань студентів про поняття «тайм-менеджмент» і його характерні риси.
2. Ознайомлення студентів із змістом матриці управління часом Ейзенхауера та індивідуальне її розроблення на тиждень.
3. Виконання вправ і завдань студентами з управління часом. Колективне обговорення одержаних результатів роботи.

Рекомендовані інформаційні джерела

1. Кіндрацька Г. І. (2010). *Стратегічний менеджмент*. Київ : Знання, 2010.
2. Капінос Г. І. (2013). *Операційний менеджмент*. Київ : «Центр учбової літератури».
3. Коберник О.М, Гагарін М.І. (2017). *Менеджмент в освіті*. Умань : ВПЦ «Візаві».
4. Левченко Л. С. (2011). *Стратегічний менеджмент навчального закладу*. Суми : Видавництво СумДПУ ім. А.С.Макаренка.
5. Мармаза О. І. (2017). *Менеджмент освітньої організації*. Харків : ТОВ «Щедра садиба».
6. Михайловська О. В. (2008). *Операційний менеджмент*. Київ : Кондор.
7. Семез А. А. (2011). *Менеджмент в освіті*. Кіровоград.
8. Хриков Є. М. (2006). *Управління навчальним закладом*. Київ : Знання.

Тема 2. Технологія прийняття управлінського рішення

Зміст завдань до практичних занять

1. Бесіда зі студентами про поняття «управлінське рішення» та методи його прийняття..
2. Мікровикладання з елементами тренінгу: «Методика розроблення гратки прийняття управлінського рішення».
3. Робота студентів у групах із розв'язання професійних ситуацій і прийняття управлінського рішення. Колективне обговорення одержаних результатів роботи.
4. Навчальна гра з моделювання ситуацій прийняття управлінських рішень.

Рекомендовані інформаційні джерела

1. Кіндрацька Г. І. (2010). *Стратегічний менеджмент*. Київ : Знання, 2010.
2. Капінос Г. І. (2013). *Операційний менеджмент*. Київ : «Центр учбової літератури».
3. Коберник О.М, Гагарін М.І. (2017). *Менеджмент в освіті*. Умань : ВПЦ «Візаві».
4. Левченко Л. С. (2011). *Стратегічний менеджмент навчального закладу*. Суми : Видавництво СумДПУ ім. А.С.Макаренка.
5. Мармаза О. І. (2017). *Менеджмент освітньої організації*. Харків : ТОВ «Щедра садиба».
6. Михайловська О. В. (2008). *Операційний менеджмент*. Київ : Кондор.
7. Семез А. А. (2011). *Менеджмент в освіті*. Кіровоград.
8. Хриков Є. М. (2006). *Управління навчальним закладом*. Київ : Знання.

4.3. Організація самостійної роботи студентів

Тема 1. Методологічні основи менеджменту освіти

Зміст завдань для самостійної роботи студентів та форми звітності

1. Опрацюйте рекомендовані інформаційні джерела та складіть таблицю ретроспективного аналізу становлення і розвитку менеджменту як науки і діяльності.
2. Ознайомтеся з науковими школами менеджменту; сучасними концепціями і підходами та підготуйте конспект.
3. Дослідіть значення понять «менеджмент», «управління», «керівництво». Визначіть спільні та відмінні риси, результати подайте у вигляді таблиці.
4. Опрацюйте літературні джерела та занотуйте у конспекті значення цілей і завдань менеджменту освіти. Опишіть критерії оцінки ефективності цілей.
5. Актуалізуйте теоретичні положення про сутність і становлення менеджменту освіти та складіть термінологічний словник до теми.

Рекомендовані інформаційні джерела

1. Коберник О.М, Гагарін М.І. (2017). *Менеджмент в освіті*. Умань : ВПЦ «Візаві».
2. Крижко В. (2003). *Теорія та практика менеджменту в освіті*. Запоріжжя : Просвіта.
3. Лунячек В. Е. (2015). *Педагогічний менеджмент*. Харків : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр».
4. Мармаза О. І. (2017). *Менеджмент освітньої організації*. Харків : ТОВ «Щедра садиба».

5. Семез А. А. (2011). Менеджмент в освіті. Кіровоград.
6. Туленков М. В. (2007). Сучасні теорії менеджменту. Київ : Каравела.
7. Тягур Р. С. (2007). Основи менеджменту в освіті. Івано-Франківськ : Вид-во Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника.
8. Федулова Л. І. (2007). Сучасні концепції менеджменту. Київ: ЦУЛ.
9. Шатун В. Т. (2006). Основи менеджменту. Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. Петра Могили.

Тема 2. Освітня організація як об'єкт управління, її місія та цілі

Зміст завдань для самостійної роботи студентів та форми звітності

1. Вивчіть рекомендовані інформаційні джерела. Проведіть аналіз понять «організація» та «освітня організація». Результати роботи зазначте у словнику.
2. Розгляньте головні етапи життєвого циклу організації. Побудуйте схему життєвого циклу організації.
3. Дослідіть поняття «середовище організації». Складіть таблицю опису зовнішнього і внутрішнього середовища організації.
4. Ознайомтеся з видами організацій. Опишіть особливості їх функціонування.

Рекомендовані інформаційні джерела

1. Виноградський М. Д., Виноградська А. М., Шканова О. М. (2004). *Менеджмент в організації*. Київ : Кондор.
2. Коберник О.М, Гагарін М.І. (2017). *Менеджмент в освіті*. Умань : ВПЦ «Візаві».
3. Лунячек В. Е. (2015). *Педагогічний менеджмент*. Харків : Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр».
4. Мармаза О. І. (2017). *Менеджмент освітньої організації*. Харків : ТОВ «Щедра садиба».
5. Писаревський І. М., Нохріна Л. А., Познякова О. В. (2008). *Менеджмент організацій*. Харків : ХНАМГ.
6. Хриков Є. М. (2006). *Управління навчальним закладом*. Київ : Знання.

Тема 3. Сучасний менеджер освіти й управління персоналом організації.

Стратегічний менеджмент та маркетингові комунікації в управлінні освітньою організацією.

Зміст завдань для самостійної роботи студентів та форми звітності

1. Опрацюйте рекомендовані інформаційні джерела та визначіть суть понять «керівництво і влада», «лідерство й авторитет». Результати роботи зазначте у словнику.
2. Розгляньте типологію керівників і стилі їх керівництва. Складіть порівняльну таблицю стилів керівництва.
3. Ознайомтеся з цілями та перевагами самоменеджменту. Складіть власну програму самоменеджменту.
4. Розгляньте сучасні стратегічні підходи та принципи до управління освітою. Складіть опис зазначених стратегічних підходів і принципів до управління освітою.
5. Опрацюйте рекомендовані літературні джерела та поясніть цілі і завдання операційного менеджменту. Опишіть функціональну структуру операційного менеджменту.
6. Ознайомтеся зі суттю маркетингового дослідження як засобу формування освітнього середовища. Накресліть схему етапів маркетингового дослідження.
7. Розгляньте складові інструментів маркетингового дослідження та складіть їх опис.
8. Ознайомтеся з способами реалізації маркетингових процесів. Результати зазначте у таблиці.

Рекомендовані інформаційні джерела

1. Кіндрацька Г. І. (2010). *Стратегічний менеджмент*. Київ : Знання, 2010.
2. Капінос Г. І. (2013). *Операційний менеджмент*. Київ : «Центр учбової літератури».
3. Коберник О.М, Гагарін М.І. (2017). *Менеджмент в освіті*. Умань : ВПЦ «Візаві».

4. Левченко Л. С. (2011). *Стратегічний менеджмент навчального закладу*. Суми : Видавництво СумДПУ ім. А.С.Макаренка.
5. Мармаза О. І. (2017). *Менеджмент освітньої організації*. Харків : ТОВ «Щедра садиба».
6. Михайловська О. В. (2008). *Операційний менеджмент*. Київ : Кондор.
7. Семез А. А. (2011). *Менеджмент в освіті*. Кіровоград.
8. Хриков Є. М. (2006). *Управління навчальним закладом*. Київ : Знання.

V. Контроль якості знань студентів

Система оцінювання результатів успішності засвоєння знань, умінь, комунікацій, автономності та відповідальності студентів з навчальної дисципліни включає поточний і семестровий контролю якості результатів навчання. Підсумкова оцінка студента із вивчення дисципліни визначається за 100 бальною шкалою.

5.1. Форми і методи поточного контролю

Поточний контроль здійснюється упродовж семестру під час проведення лекційних, семінарських, практичних занять і виконання самостійної роботи. Він оцінюється сумою набраних балів за всіма темами (100 балів). При виставленні студентам балів оцінюється: відвідування навчальних занять, рівень засвоєння теоретичних знань, практичних умінь і навичок з тем, включених до змістових модулів; доповідь та участь в обговоренні питань на семінарських заняттях; якість виконання самостійних завдань; активність на заняттях. Під час виставлення балів студентам необхідно також враховувати: своєчасність та якість виконання навчальних завдань; повноту та обсяг їх виконання; самостійність виконання; творчий підхід у виконанні завдань; ініціативність у навчальній діяльності. Загальна оцінка за дисципліну (результати поточного контролю) визначається як сума балів за всіма модулями (таблиця).

Розподіл балів, які отримують студенти у поточному контролі

Розподіл балів	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2	Результати поточного контролю
	T 1	T2	T 1	
Максимальна кількість балів	20	30	50	100

T1, T2, ...T3 – теми змістових модулів.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів у поточному контролі застосовуються такі методи:

- методи усного контролю: індивідуальне та фронтальне опитування, співбесіда;
- методи письмового контролю: тестування;
- методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

5.2. Форми і методи підсумкового контролю

Формою підсумкового контролю успішності навчання є **залік**. За результатами *поточного контролю* виставляється залік, як рівень і якість засвоєння студентами навчального матеріалу з дисципліни.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- методи письмового контролю: тестування;
- методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

5.3. Критерії оцінювання знань студентів

Критерії оцінювання рівня знань студентів застосовуються під час поточного контролю. Вони визначаються за 4-баловою, 100-баловою і ЄКТС шкалою оцінювання та наведені у таблиці.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
65-69	D	задовільно	
60-64	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінка «відмінно» ставиться студенту за вичерпні, обгрунтовані відповіді з теоретичних основ дисципліни; правильне розв'язання практичних завдань і вправ; демонстрацію знання матеріалів, які містяться у рекомендованих для вивчення підручниках, посібниках, рекомендаціях; аналізу, узагальнення і висновків у процесі навчальної діяльності; правильного оформлення завдань; присутності на навчальних заняттях, наявності конспекту лекцій і виконанні завдання з самостійної роботи всіх тем курсу.

Оцінка «добре» ставиться студенту, коли він демонструє знання матеріалу, але допускає незначну кількість помилок при використанні термінів, категорій і розрахунків, проте за допомогою викладача швидко орієнтується та знаходить правильні відповіді; був присутнім на навчальних заняттях, має конспект лекцій і виконанні завдання з самостійної роботи з головних тем курсу.

Оцінку «задовільно» одержує студент, коли він дає правильну відповідь не менше ніж на 60% запитань, або на всі запитання дає недостатньо обгрунтовані та вичерпні відповіді; припускається грубих помилок при викладенні навчального матеріалу та виконання практичних і самостійних завдань, які виправляє за допомогою викладача; був присутнім на декількох навчальних заняттях, має не повністю заповнений конспект лекцій і не всі виконанні завдання з самостійної роботи.

Оцінка «незадовільно» ставиться студентку у двох випадках: з можливістю повторного складання іспиту – коли студент володіє навчальним матеріалом не менше ніж на 35%, або на всі запитання дає необгрунтовані та невичерпні відповіді; має неповний конспект лекцій; не всі практичні й самостійні завдання виконані та з обов'язковим повторним вивченням дисципліни – коли студент не володіє навчальним матеріалом, не виконав практичні та самостійні завдання, не брав участі в семінарських заняттях, відсутній конспект лекцій.

VI. Навчально-методична карта дисципліни «Менеджмент в освіті»

Денна форма навчання

Разом: 90 год.: лекції – 6 год., семінарські – 2 год., практичні – 6 год., самостійна робота – 76 год., залік

Тижні	1	2	3	4	5	6	7
Модулі	Модуль 1.				Модуль 2		
Назва модуля	Наукові основи менеджменту освіти				Менеджер освіти й управління освітньою організацією		
Кількість балів за модуль	50				50		
Теми лекцій, кількість годин	Методологічні основи менеджменту освіти (2 год.)		Освітня організація як об'єкт управління, її місія та цілі (2 год.)		Сучасний менеджер освіти й управління персоналом організації. Стратегічний менеджмент та маркетингові комунікації в управлінні освітньою організацією. (2 год.)		
Теми семінарських занять, кількість годин, кількість балів	Менеджмент освіти як сучасний напрям розвитку науки (2 год., 20 балів)						
Теми практичних занять, кількість годин, кількість балів			Планування у менеджменті освіти (2 год., 20 балів)		Тайм-менеджмент у професійній діяльності менеджера освіти (2 год., 20 балів)		Технологія прийняття управлінського рішення (2 год., 20 балів)
Самостійна робота	Опрацювання матеріалів лекцій, інформаційних джерел. Підготовлення до семінарських і практичних занять						
Модульний контроль	МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ 1. Тест (10 балів)				МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ 2. Тест (10 балів)		
Підсумкова оцінка	Залік -100 балів						

Заочна форма навчання

Разом: 90 год.: лекції – 4 год., семінарські – 2 год., практичні – 6 год., самостійна робота – 78 год., залік

Модулі	Модуль 1.		Модуль 2	
Назва модуля	Наукові основи менеджменту освіти		Менеджер освіти й управління освітньою організацією	
Кількість балів за модуль	50		50	
Теми лекції, кількість годин	Методологічні основи менеджменту освіти (1 год.)	Освітня організація як об'єкт управління, її місія та цілі (1 год.)	Сучасний менеджер освіти й управління персоналом організації. Стратегічний менеджмент та маркетингові комунікації в управлінні освітньою організацією. (2 год.)	
Теми семінарських занять, кількість годин, кількість балів	Менеджмент освіти як сучасний напрям розвитку науки (2 год., 20 балів)			
Теми практичних занять, кількість годин, кількість балів		Планування у менеджменті освіти (2 год., 20 балів)	Тайм-менеджмент у професійній діяльності менеджера освіти (2 год., 20 балів)	Технологія прийняття управлінського рішення (2 год., 20 балів)
Самостійна робота	Опрацювання матеріалів лекцій, інформаційних джерел. Підготовлення до семінарських і практичних занять			
Модульний контроль	МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ 1. Тест (10 балів)		МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ 2. Тест (10 балів)	
Підсумкова оцінка	Залік - 100 балів			

VII. Основні й допоміжні інформаційні джерела для вивчення курсу

Основні:

1. Виноградський М. Д., Виноградська А. М., Шканова О. М. (2004). *Менеджмент в організації*. Київ : Кондор.
2. Кіндрацька Г. І. (2010). *Стратегічний менеджмент*. Київ : Знання, 2010.
3. Капінос Г. І. (2013). *Операційний менеджмент*. Київ : «Центр учбової літератури».
4. Коберник О.М, Гагарін М.І. (2017). *Менеджмент в освіті*. Умань : ВПЦ «Візаві».
5. Крижко В. (2003). *Теорія та практика менеджменту в освіті*. Запоріжжя : Провіта.
6. Левченко Л. С. (2011). *Стратегічний менеджмент навчального закладу*. Суми : Видавництво СумДПУ ім. А.С.Макаренка.
7. Луначек В. Е. (2015). *Педагогічний менеджмент*. Харків : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр».
8. Мармаза О. І. (2017). *Менеджмент освітньої організації*. Харків : ТОВ «Щедра садиба».
9. Михайловська О. В. (2008). *Операційний менеджмент*. Київ : Кондор.
10. Писаревський І. М., Нохріна Л. А., Познякова О. В. (2008). *Менеджмент організацій*. Харків : ХНАМГ.
11. Семез А. А. (2011). *Менеджмент в освіті*. Кіровоград.
12. Туленков М. В. (2007). *Сучасні теорії менеджменту*. Київ : Каравела.
13. Тягур Р. С. (2007). *Основи менеджменту в освіті*. Івано-Франківськ : Вид-во Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника.
14. Федулова Л. І. (2007). *Сучасні концепції менеджменту*. Київ: ЦУЛ.
15. Хриков Є. М. (2006). *Управління навчальним закладом*. Київ : Знання.
16. Шатун В. Т. (2006). *Основи менеджменту*. Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. Петра Могили.

Допоміжні:

1. Беседін М. О., Нагаєв В. М. (2005). *Основи менеджменту: оцінно-ситуаційний підхід (модульний варіант)*. Київ : Центр навчальної літератури.
2. Василенко В. О., Шматько В. Г. (2005). *Інноваційний менеджмент*. Київ : Центр навчальної літератури.
3. Вологін Ю. (2011). Використання інформаційних технологій в менеджменті освіти у сучасних економічних відносинах. *Молодь і ринок*, 11, 153-158.
4. Мармаза О. І. (2005). *Менеджмент в освіті: секрети успішного управління*. Харків : Основа.
5. Тимошенко Н.Л. Корпоративна культура: діловий етикет. Взято з: http://pidruchniki.ws/00000000/etika_ta_estetika/korporativna_kultura_diloviy_etiket_-

Інтернет ресурси:

1. Електронна бібліотека НПУ імені М.П. Драгоманова. Взято з : www.npu.edu.ua (elib@npu.edu.ua)
2. Наукова бібліотека ЛНУ імені Тараса Шевченка. Взято з : <http://lib.lnpu.edu.ua/>
3. Нова українська школа. Взято з : [http:// nus.org.ua/](http://nus.org.ua/).
4. Освітній портал «Освіта.УА». Взято з : <http://osvita.ua/>.
5. <http://www.pidruchniki.ws>
6. <http://www.posibnyky.vntu.edu.ua>
7. <http://www.google.com.ua>
8. <http://www.nbuv.gov.ua>
9. <http://www.osvita.ua>

VIII. Доповнення та зміни, внесені до робочої програми в 20___ / 20___ н.р.¹

---

¹ Доповнення та зміни до робочої програми додаються на окремому аркуші, затверджуються на засіданні кафедри на початку навчального року